

Notulen

Commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 14 februari, 09.30 – 11.35 uur
Plaats: VV-zaal Leiden
Verslag: dhr. H. Emck, Vi.a.Vi Office Management

Aanwezigen

Dhr. H. van Dijk (voorzitter)
 Dhr. J.G.M. Schouffoer (hoogheemraad)
 Dhr. A.G. Straathof (hoogheemraad)
 Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (hoogheemraad)
 Dhr. W. van Roon (BBB)
 Dhr. H.J. van Egmond (BBB, vanaf punt 4.3)
 Mevr. A.H.G. van Zantvoort (PvdA)
 Mevr. K. van Rooten (PvdA)
 Dhr. K. Buskermolen (Water Natuurlijk)
 Dhr. M.J. Minnee (Water Natuurlijk)
 Mevr. J.M. van den Broek (PvdD)
 Dhr. R. van Ginkel (CU-SGP)
 Dhr. Q.A.A. de Bruin (Natuurterreinen)

Dhr. H.C.M. Kortman (VVD)
 Dhr. A.J.G. Burger (CDA)
 Dhr. J.A.M. van der Slot (Agrarisch)
 Dhr. R. Stuurman (AWP voor water, klimaat en natuur)
 Dhr. J.J.P. van der Vlist (50PLUS)

Afwezigen met afmelding:

Dhr. D. Krantz (Natuurterreinen)
 dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)

Overige aanwezigen:

Mevr. C.M.H. van Hage (secretaris)

1. OPENING, VASTSTELLING AGENDA EN MEDEDELINGEN

De voorzitter opent de vergadering om 9.30 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. De heer Stenfert Kroese is afwezig. De heer Krantz laat in deze commissie verstek gaan omdat hij vanmiddag bij een andere commissie invalt. De heer Van Egmond wordt nog verwacht. Hij deelt mee dat voorafgaand aan de beeld-VV van 3 april om 16.30 uur door vertegenwoordigers van De Unie een 'roadshow' wordt verzorgd waarin wordt toegelicht wat De Unie doet.

De commissie stelt de agenda ongewijzigd vast.

2. SPREEKRECHT

Van deze gelegenheid wordt geen gebruik gemaakt.

3. VV-BESLUITVORMINGSNOTA

3.1 AQUON - Wijziging gemeenschappelijke regeling

De verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Rijnland, gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 9 januari 2024, kenmerk 23.136403, en gelet op Art. 61 Wet gemeenschappelijke regelingen, besluit:

1. Af te zien van het indienen van een zienswijze op "Tekstvoorstellen wijziging GR AQUON " en de ontwerptekst voor het "Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling AQUON;
2. Om toestemming te geven, onder voorwaarde dat de besluitvorming in de Gemeenschappelijke regeling AQUON niet leidt tot aanpassing van de ontwerptekst voor het "Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling AQUON", de bepalingen in de Gemeenschappelijke regeling AQUON conform deze ontwerptekst te wijzigen.

De heer Stuurman begrijpt, na ontvangst van het antwoord 'dat is juridisch niet mogelijk' op zijn technische vraag, dat de behandeling van dit onderwerp in de gemeenschappelijke regeling niets anders inhoudt dan dat de hoogheemraden tekenen bij het kruisje. Kan de commissie enige onderhandelingsruimte meegeven over kleinere zaken? Voor het overige kan zijn fractie instemmen met het gevraagde.

De heer Kortman treft een aantal zinnen aan die vragen bij hem oproepen.

Hij leest dat 'participatie kan plaatsvinden op geselecteerde stukken'. Volgens hem kan zeggenschap niet worden beperkt; immers, in de Awb staat dat een zienswijze te allen tijde kan worden ingediend.

Waarom is in artikel 40, lid 5, het woord "schriftelijk" geschrapt? Hij kan zich niet indenken dat een antwoord op een zienswijze anders dan schriftelijk plaatsvindt.

De opzeggingstermijn is vijf jaar. Betekent dat dat die termijn na vaststelling van dit document opnieuw gaat lopen?

Hoogheemraad Schouffoer wijst erop dat de wijziging die voorligt beleidsarm en administratief van aard is en volgt uit een wetswijziging, waarin ook is vastgelegd binnen welke termijn de wijzigingen moeten zijn doorgevoerd. Hij vertrouwt erop dat alle AB's met het voorstel instemmen.

Hij kan op dit moment niet verklaren waarom het woord "schriftelijk" is geschrapt. Mogelijk wordt daarmee ruimte geschapen voor alternatieve berichtgeving aan visueel gehandicapten.

Als de wijziging niet wordt goedgekeurd, zal een nieuwe versie in de volgende VV moeten worden vastgesteld. De opzeggingstermijn is niet gewijzigd. Binnen de gemeenschappelijke regeling is er sprake van dat die mogelijk kan worden verkort. De reden dat de termijn lang is, is dat deelnemende waterschappen hun meetprogramma ruim voor het uitvoeringsjaar moeten opgeven: alleen de planning van het meten leidt al tot een tweejarige verplichting. Hij verwacht dat eventuele voorstellen over verkorting van deze termijn worden opgenomen in een binnenkort te verwachten volgend wijzigingsvoorstel om een nieuwe toetreders te accepteren. Dat moet in twee rondes, en dat schept gelegenheid om andere aspecten mee te nemen.

De commissie besluit te adviseren het als hamerstuk te agenderen.

4. SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN

4.1 VV TKN-memo Uitvoeringsplan strategie chemische stoffen KRW + Stand van zaken KRW

De voorzitter brengt in herinnering dat recent een beeld-VV over dit onderwerp is georganiseerd.

Mevrouw Van Rooten heeft ervaren dat het moeilijk is om grip te krijgen op dit langlopende en lastige dossier. Het zou haar fractie helpen als over ieder van de 38 maatregelen in een verzameldocument een planning en voortgangsrapportage wordt vastgelegd. Mogelijk kan dat overzicht later in het jaar, bij de tussenevaluatie, worden aangeboden.

Zij heeft dezelfde vraag over het Uitvoeringsplan strategie chemische stoffen KRW: is er een planning wanneer welke maatregel moet worden uitgevoerd en zijn er indicatoren aan de hand waarvan kan worden vastgesteld of doelen zijn behaald? Het valt haar fractie verder op dat doelen bijna uitsluitend zijn gericht op het verwerven van kennis over aanwezige stoffen. Daarnaast zouden doelen moeten worden opgenomen die zijn gericht op het verminderen van emissies.

Haar fractie is geïnteresseerd in het antwoord op de door de PvdD schriftelijk gestelde vraag over het vergunnen van lozingen. Heeft D&H daarnaast een beeld van de illegale lozingen? Welke strategie hanteert het om die op te sporen? Haar fractie weet dat bij het opvangpunt voor vluchtelingen in Haarlem een tankwagen een keer per maand het afvalwater komt ophalen, maar hoort van buurtbewoners dat dat niet voldoende zou zijn. Hoe assertief is het college in dit soort kwesties? Dweilen heeft geen zin als er ergens een kraan wijd open staat.

Mevrouw Van den Broek herinnert eraan dat de Europese Commissie (EC) vorige week het wetsvoorstel dat het gebruik van pesticiden in 2030 moet zijn gehalveerd heeft ingetrokken. Hoe kijkt D&H daar tegenaan?

Zal de intrekking negatieve gevolgen hebben voor de effectiviteit van het beleid van Rijnland?

Haar fractie sluit zich aan bij de opmerking dat weliswaar veel onderzoek is voorgenomen maar dat het vervolg daarop, bronmaatregelen, ontbreekt.

PvdA en PvdD zijn van mening dat de bewustwordingscampagne niet erg effectief zal zijn omdat die fase, zeker bij de bedrijven, al achter de rug dient te zijn. Haar fractie geeft om die reden de voorkeur aan 'vriendelijk doch

dringend verzoeken' in plaats van 'wist u al dat'. Welke mogelijkheden heeft Rijnland op dat vlak zolang de wetgeving nog niet is gepasseerd?

Zij leest dat de bestaande vergunningen tegen het licht zullen worden gehouden en dat de mogelijkheid tot intrekking wordt onderzocht. Haar fractie vraagt de VV te betrekken bij dit proces, onder meer door inzicht te verschaffen in het effect van de lozingen op de waterkwaliteit.

In het memo staat: "Wij gaan intensiever samenwerken op het gebied van toezicht, vergunning en handhaving". Hoe wordt dat concreet ingevuld? Wordt het aantal inspecties opgevoerd, wordt de capaciteit uitgebreid, worden er meer data uitgewisseld?

In de tekst staat ook een zinsnede 'risico voor het verkrijgen van draagvlak bij externe partijen'. Wie wil er niet meewerken en hoe gaat Rijnland daarmee om?

De heer De Bruin ziet dat het aandeel nutriënten niet afneemt terwijl er wel KRW-maatregelen worden getroffen. Valt er een hoofdoorzaak voor deze stagnatie aan te wijzen? Is het zeker dat het nieuwe maatregelenpakket, dat nu wordt opgesteld, wel effect sorteert?

Wat betreft het uitvoeringsplan chemische stoffen sluit zijn fractie zich aan bij de vragen en opmerkingen van eerdere sprekers. Zijn er al onderzoeksresultaten bekend? Welke aanpak kiest Rijnland vervolgens? Het vervolg is nu nog vrijblijvend.

Voor de heer Kortman komt uit de stroom informatie overduidelijk naar voren dat het water Rijnland schoner binnenkomt dan het vertrekt. Hij is daarom van mening dat wel vol moet worden ingezet op de bewustwordingscampagne. Omdat is gebleken dat het bereik van Rijnland via social media gering is, pleit hij ervoor om het plan van aanpak zo in te richten dat een groot deel van de 1 miljoen inwoners wordt bereikt.

De boodschap van die campagne zou moeten zijn dat stoffen die niet aan het water worden toegevoegd er ook niet uit hoeven te worden gehaald.

Hoogheemraad Schouffoer herinnert eraan dat het ministerie van I&W werkt aan een na de zomer op te leveren tussenevaluatie van de KRW. De resultaten zullen rond de jaarwisseling in Rijnland aan de orde worden gesteld.

D&H zal het document Kijk op waterkwaliteit actualiseren en voorleggen. Een deel van de vragen over voortgang en planning wordt daarin beantwoord.

Op 15 mei wordt een veldbezoek aan de Bollenstreek afgelegd.

Na de zomer wil het college de resultaten delen van het onderzoek van de Universiteit van Utrecht naar de resultaten van de uitvoering van de KRW en van de voor de uitvoering gekozen instrumenten, waaronder toezicht en handhaving.

Op alle bovengenoemde momenten kan de VV aandacht besteden aan de uitvoering van de KRW.

De in het memo opgenomen tabel is niet duidelijk genoeg. Sommige van de 38 maatregelen zijn al in uitvoering; sommige daarvan in slechts één waterlichaam, andere in meer dan tien. Daarmee komt het totaal op 234, een onbespreekbaar aantal. Over de diverse soorten maatregelen kan wel worden gesproken, en dat zal bij de bespreking van de tussenevaluatie ongetwijfeld gebeuren.

De duur van de uitvoering van maatregelen verschilt. Voor het uitvoeren van het vismigratieplan moeten gemalen worden aangepast en er is afgesproken dat dat wordt gedaan als het gemaal toe is aan renovatie. Die afhankelijkheidspositie doet zich ook bij andere maatregelen voor.

Een centraal overzichtsdokument wordt heel groot en bovendien is de planning deels dynamisch en deels statisch. Hij geeft er de voorkeur aan om de commissie per maatregel te informeren.

De KRW-doelen zijn in zichzelf helder. Ingewikkeld is dan weer dat sommige indicatoren per waterlichaam verschillen. Een en ander is terug te vinden in de stukken die bij de aanvang van de KRW zijn opgesteld. Er wordt gewerkt aan een op iBabs te plaatsen overzicht van de relevante stukken.

Het actieplan is gericht op de in de KRW-doelen opgenomen lijst van ongeveer 40 genormeerde stoffen. Door middel van incidentele metingen is vastgesteld dat die in het watersysteem van Rijnland voorkomen. Er wordt gericht gemeten op het voorkomen van een aantal pesticiden en gewasbeschermingsmiddelen. Het actieplan houdt in dat Rijnland de aanwezigheid van een aantal aanvullende stoffen gericht gaat meten. Omdat meten kostbaar is, wordt van tevoren nagegaan waar het risico het grootst is dat zij voorkomen. In controlemetingen wordt de aanwezigheid nagegaan; is dat het geval, dan wordt vervolgens door middel van bronanalyse gespeurd naar de herkomst. Als die bekend is, kan Rijnland maatregelen treffen. Het kan gaan om niet-vergunde lozingen, of stoffen die vrijkomen bij productieprocessen en niet zijn vergund, of stoffen die wel vergund zijn maar waarvan Rijnland als waterkwaliteitsbeheerder de toepassing wil stoppen, zoals stoffen die vallen onder

de verzamelnaam PFAS. Als Rijnland zorgelijke concentraties stoffen aantreft wordt actie ondernomen. Vergunningen kunnen worden herzien.

Ministerie en waterschappen worden vanuit hun verantwoordelijkheid voor de KRW steeds kritischer over de vergunningen. Er wordt gewerkt aan centrale registratie, om snel inzicht te kunnen krijgen in wat in welke hoeveelheden is vergund.

Bedrijven kunnen ook een vergunning hebben om op het riool te lozen. Deze vergunningen worden afgegeven door omgevingsdiensten. Daar wordt met die diensten het gesprek over aangegaan; een handicap is dat zij erg veel taken hebben en daarom prioriteiten moeten stellen. Soms vragen zij advies over het verstrekken van een vergunning.

Mevrouw Van den Broek vraagt of Rijnland zelfstandig kan beslissen over lozingsvergunningen.

Hoogheemraad Schouffoer deelt mee dat dat niet is toegestaan. In de jaren '80 heeft Rijnland creosoot verboden en is toen in diverse procedures in het ongelijk gesteld. Naderhand heeft het Rijk lozing van die stof verboden. Rijnland kaart wel discussies aan, over gewasbeschermingsmiddelen, medicijnen en PFAS. Ook de provincie Zuid-Holland probeert PFAS-producenten aan te pakken, maar dat verloopt moeizaam. Rijnland heeft medewerkers in het veld die attent zijn op illegale lozingen. Er worden inspectievluchten uitgevoerd. Soms komt er een tip binnen.

Hij heeft kennisgenomen van het besluit van de EC. Nederland voert een eigen beleid ten aanzien van het terugdringen van het gebruik van pesticiden en dat komt de waterkwaliteit ten goede. Met de gebruikers van pesticiden wordt gewerkt aan vermindering van het gebruik.

Onderzoek is nodig om te bepalen welke actie geboden is. Rijnland is niet bevoegd om gebruik te verbieden; via monitoring en brononderzoek kan worden nagegaan welke vergunningen moeten worden beperkt en waar gebruikers of het Rijk op dienen te worden aangesproken. Daarin zit een component bewustwording. De gescoorde risico's zijn van allerlei aard. Met 'risico draagvlak' wordt bedoeld op het risico voor het uitvoeren van maatregelen. Rijnland wil bij flats waterpartijen aanleggen en daar is bezwaar tegen aangetekend. Een watergang afsluiten voor verkeer leidt vaak ook tot bezwaren.

Mevrouw Van den Broek vraagt welke bezwaren er zijn tegen de inspiratiepolders.

Hoogheemraad Schouffoer ervaart daar veel meewerking.

De heer Burger is van mening dat zowel de vraagstelling als de beantwoording naar aanleiding van dit memo *ter kennisname* te detaillistisch is. De commissie dient op hoofdlijnen te sturen. Hij vraagt hier aandacht voor bij de behandeling van de komende memo's.

Hoogheemraad Schouffoer maakt graag gebruik van de kans die de commissie hem biedt om haar goed te informeren.

Het is juist dat de afname van het aantal nutriënten stagneert. Dat is aan algemeen gegeven in Nederland; de discussie over de aanpak wordt dan ook breed gevoerd.

Er zijn gelukkig resultaten te melden. De vistoegekankelijkheid verbetert, de hoeveelheid waterplanten neemt toe. In de behandeling van de tussenevaluatie zal duidelijk worden of en waar het nuttig is om de inzet te verhogen.

De heer Van der Slot deelt mee dat agrariërs graag meewerken aan proeven waarbij geen chemische middelen worden toegepast. Dat heeft er recent echter toe geleid dat de oogst van zeven bedrijven is mislukt. De overgang kan niet gehaast plaatsvinden. Het kost tijd om de juiste aanpak te vinden.

De heer Kortman vraagt of het betoog van de hoogheemraad inhoudt dat de bewustwordingscampagne pas start na de tussenevaluatie.

Hoogheemraad Schouffoer deelt mee dat dat niet het geval is. D&H werkt daarnaast continu aan bewustwording bij allerlei doelgroepen: andere overheden, agrarische sector en inwoners. Het is lastig om met één campagne alle inwoners gericht te bereiken.

De commissie neemt kennis van het memo.

4.2 VV TKN-memo's Nota Peilbeheer

Mevrouw Van Zantvoort heeft om agendering verzocht omdat de tijdsplanning niet aan lijkt te sluiten op de bestuursagenda. Verder staat in het memo dat de nota inhoudelijk samenhangt met de trajecten 'water en bodem sturend', waterschapsverordening en andere zaken. Het traject 'water en bodem sturend' ontbreekt op de bestuursagenda en komt volgens het TKN-memo pas ver in 2025 aan de orde, terwijl bij motie is gevraagd om principes daarvan in de volgende versie van de Nota Peilbeheer te verwerken. Dat klemmt des te meer omdat het ministerie van LNV bij brief aan de provincie Zuid-Holland heeft gevraagd nog dit jaar haar aanpak op het gebied van polderpeilen te verduidelijken. Het risico is aanwezig dat de provincie keuzes maakt, namens Rijnland maar zonder inbreng van Rijnland.

Zij vraagt daarom een integrale tijdsplanning op te stellen van samenhangende trajecten, rekening houdend met de tijdstippen waarop Rijnland inbreng moet leveren bij anderen. Die planning zou beschikbaar moeten zijn voor de dit voorjaar geplande bespreking van het toekomstige watersysteem in de VV.

De heer Kortman wil voor het vervolg twee zaken meegeven.

Ten eerste blijft de VVD van mening dat de functie leidend is in het peilbeheer.

Ten tweede dreigt toepassing van 'water en bodem sturend' steeds ingewikkelder te worden. Rijnland kan andere overheden alleen adviseren. Hij geeft in overweging om, als dat advies niet wordt opgevolgd, een zienswijze in te dienen en, indien nodig, om dat advies vervolgens juridisch af te dwingen. Hij verwacht niet meteen uitsluitel over dit laatste punt.

Hoogheemraad Straathof deelt mee dat de Nota Peilbeheer niet op korte termijn zal worden aangeboden. In het memo staat welke aspecten D&H mee wil wegen: de nieuwe kijk op het toekomstbestendig watersysteem en de in de maak zijnde veenweidestrategie. Ruimte in een peilbesluit is van belang om een veenweidegebied te accommoderen. Omdat de huidige nota recent is opgesteld en redelijk actueel is, en omdat bekend is dat er in 2024 weinig peilbesluiten moeten worden genomen is geen grote haast geboden. Hij verwacht dat de nota in het voorjaar van 2025 aan de VV wordt voorgelegd.

De afspraak is inderdaad dat de functie leidend is voor het te voeren peil, rekening houdend met alles wat daarop van invloed is.

Het ministerie dringt er bij provincies op aan om een visie op te stellen over te voeren polderpeilen. Hij is van mening dat die vraag beter kan worden voorgelegd aan de daarvoor ingestelde autonome bestuurslaag. Rijnland neemt deel aan vele overlegtafels voor het landelijk gebied, waar standaard wordt gesproken over de nieuwe kijk op waterpeilen. Er is daar sprake van peilen tussen de 20 en 40 centimeter. Rijnland wijst standaard op de consequenties daarvan voor de primaire functie.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers herinnert eraan dat pas na de brief van de minister van I&W van november 2022 het principe 'water en bodem sturend' bij alle overheden is geland. Sindsdien beseft iedere overheid dat klimaatverandering bepalend is voor het inrichten van het ruimtelijk gebied. Rijnland zit prominent aan tafel bij de provincie bij het voorbereiden van het ruimtelijk voorstel 2025. Gemeenten aarzelen vaak nog om 'water en bodem sturend' prominent te laten zijn, want dat heeft tot gevolg dat zij andere keuzes moeten maken.

De Unie heeft aan de formerende partijen meegegeven dat de waterschappen over juridische mogelijkheden moet beschikken om aan de voorkant te kunnen sturen. Rijnland heeft eigen klimaatregels opgesteld. De werkgroep Water en bodem sturend kijkt naar een mogelijke nieuwe set maatregelen. Binnen de Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen is afgesproken om een 'basisverordening' op te stellen waarin uitvoering wordt gegeven aan dat principe.

De VV komt zeker nog te spreken over de keuzes in water en bodem sturend in het veenweidegebied.

Mevrouw Van Zantvoort ziet haar vragen over de planning niet beantwoord.

- 1) Volgens de planning van Rijnland verkeert 'water en bodem sturend' tot diep in 2025 nog in de fase van de beeldvorming. Dat principe dient echter al in de Nota Peilbeheer – planning 5 maart 2025 – te zijn verwerkt.
- 2) Zij heeft voorgesteld om een integrale tijdsplanning voor de relevante deeltrajecten op te stellen. In de huidige opzet is geen tijdige beïnvloeding van het ene traject op het andere geregeld.
- 3) Zij heeft voorgesteld die planning beschikbaar te stellen voor de dit voorjaar geplande bespreking in de VV van het toekomstige watersysteem.
- 4) De provincies zijn door het Rijk gevraagd om al in 2024 een aantal uitspraken te doen over peilbeheer, mede namens de waterschappen. Als de provincies namens de waterschappen al van alles hebben beloofd, heeft dat gevolgen voor de daarna op te stellen Rijnlandse nota peilbeheer.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers zal deze vragen schriftelijk beantwoorden (**toezegging**).

Rijnland heeft nauw contact met de provincies: zij verwacht niet dat die antwoorden zullen geven waar het waterschap niet achter kan staan.

Hoogheemraad Straathof ondersteunt een integrale aanpak. Als de strategie voor het veenweidegebied wordt vastgesteld, helpt dat het college bij het beloofde werk. Naar aanleiding van de brief van het LNV merkt hij op dat dat ministerie heel veel wensen heeft. Soms neemt het college daar kennis van en besluit het vervolgens om het eigen tempo aan te houden.

De commissie neemt kennis van het memo.

4.3 VV TKN-memo Bijdrage peilbeheer en grondwater aan zoetwaterbeschikbaarheid met presentatie

De heer M. Kramer verzorgt de presentatie Peilbeheer-grondwater-zoetwatervoorziening. De presentatie is bij de vergaderstukken van 8 november 2023 gevoegd.

De heer Minnee vergelijkt deze problematiek met die rond de energievoorziening: daar is in de zomer sprake van een overschot en in de winter van een tekort. Hij begrijpt dat water in een groot deel van Rijnland moeilijk valt te bufferen door de aanwezige veen- en kleigrond. Een derde van het grondgebied bestaat echter uit zandgrond. Liggen daar mogelijkheden om met een dynamisch peilbeheer aan de slag te gaan?

De heer Kramer wijst erop dat de duinen worden gebruikt door de drinkwaterbedrijven, die rivierwater inbrengen en gezuiverd water onttrekken. Dat systeem wordt, rekening houdend met de natuurwaarden, al tot het uiterste benut, terwijl de behoefte groter is. Rijnland voert geen water uit de duinen af.

Andere mogelijkheden liggen in het uitbreiden van flexibel en dynamisch peilbeheer. In de regio Boskoop wordt onderzocht of overschotten aan water in een zoetwaterbel in de bodem kunnen worden ondergebracht. Het daar aanwezige grondwater is te zout om in bomenkwekerijen te gebruiken.

De heer Kortman vraagt de hoogheemraad in te gaan op de mogelijkheden van de klimaatbestendige wateraanvoer. Die staat te boek als crisismaatregel, maar kan mogelijk ook structureel worden ingezet. Dit middel is wel kostbaar, mogelijk vallen de kosten mee bij structureel gebruik en de becijferde meeropbrengst voor de agrarische sector bedraagt een veelvoud van de kosten.

Mevrouw Van Zantvoort trekt uit de presentatie de conclusie dat Rijnland op zoek moet naar andere oplossingen om de droogteproblematiek te lijf te gaan. Hoe kijkt het college aan tegen meer water opslaan in de beschikbare grote oppervlaktewaterbergingen?

Zij is van mening dat de uitkomst aanleiding zou moeten zijn om met steden te spreken over de hydrologische omstandigheden.

Is of wordt er een beleid ontwikkeld voor de uitgifte van vergunningen om oppervlaktewater te onttrekken?

Hoogheemraad Straathof zegt dat ten onrechte het idee zou kunnen rijzen dat Rijnland na alle regenval in de afgelopen maanden moeiteloos de zomer doorkomt. In de delta zijn veel functies vastgelegd die het waterschap verplichten om niet te veel van het afgesproken peil af te wijken. Het is in deze regio ook niet mogelijk veel water in de grond vast te houden – zie de presentatie.

In het Programma Landelijk Gebied is het principe 'water en bodem sturend' relevant. Ruimte is echter schaars, en opslag van water gaat ten koste van meerdere functies die aan een locatie zijn toegekend. De vraag is dus hoeveel prioriteit hieraan door partijen wordt toegekend. In steden is niet naar ruimte gezocht: voor opslag is erg veel ruimte nodig en het grote aantal toegekende functies biedt bijna geen ruimte om met peilen te fluctueren.

Verdere mogelijkheden verkennen is huiswerk voor het college.

De capaciteit van de klimaatbestendige aanvoer is vergroot naar 15m³/s. De financiering is opgebracht door het ministerie en meerdere waterschappen, waaronder Rijnland. Van deze aanvoer wordt steeds meer gebruik gemaakt.

De heer Kramer wijst op de samenhang van dit onderwerp met het onderwerp toekomstbestendig watersysteem Rijnland. Een deel van de analyse van de zoetwatervoorziening komt daarin terug. Die voorziening kraakt en piept; tegelijkertijd is het noodzakelijk om te investeren in verhoging van de waterkwaliteit. De vraag naar drinkwater neemt toe. Er wordt nagegaan of de KWA kosteneffectief kan worden

opgeplust en of Rijnland effectiever en zuiniger met water om kan gaan. Bewustwording is een aandachtspunt. Er moet rekening worden gehouden met toenemende verzilting.

De conclusie van hoogheemraad Straathof is dat de presentatie aantoont dat herzien van de Nota Peilbeheer noodzakelijk is.

De commissie neemt kennis van het memo.

4.4 VV TKN-memo Zienswijzeprocedure Ontwerpprogramma Nationaal Programma Landelijk Gebied en milieueffectrapportage

Hoogheemraad Straathof licht toe dat het antwoord mogelijk teleurstelt omdat de zienswijze niet door Rijnland wordt ingediend. De Unie heeft via haar leden met veel onderdelen van dit nationale programma te maken. De onderwerpen zijn op hoofdlijnen zo gelijk dat het college ervoor kiest om de denkkraft van De Unie te benutten door aan te haken bij haar zienswijze. Hij zal die, als die finaal is, direct ter kennisname aan de commissie aanbieden. Verder zal hij, als punten in Noord- of Zuid-Holland relevant zijn, de commissie informeren over de voortgang van de plannen.

De heer Burger verzoekt een update over het proces te verzorgen, tegen de achtergrond van de ontwikkelingen in Den Haag. Hoe zit Rijnland erin?

De heer De Bruin sluit zich aan bij deze vraag.

Mevrouw Van Zantvoort vraagt aandacht voor de informatievoorziening aan en raadpleging van de VV. In de eerder door haar aangehaalde brief van LNV aan GS van de provincie Zuid-Holland staat dat de provincie al op 30 juni inhoudelijke inbreng aan LNV heeft geleverd met een maatregelenpakket, ook over polderpeilen. In september heeft zij naar aanleiding van de zomerburap gevraagd een update te verzorgen over wat er speelde en wat de dilemma's zijn. Er werd volstaan met een procesantwoord en de mededeling dat er inhoudelijk niets te melden viel. Zij gaat er echter van uit dat de provincie Rijnland heeft geraadpleegd over de inbreng in het NPLG. Zij verzoekt de VV om richting te vragen als dit soort belangrijke richtinggevende documenten moet worden vastgesteld. Dat klemmt omdat deze provincie kennelijk al afspraken met het Rijk over de veenweidegebieden heeft gemaakt.

De heer Minnee suggereert een werkgroep Peilbeheer in te stellen, gezien alles wat er speelt. Hij is bereid daar zitting in te nemen.

Mevrouw Van den Broek sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Van Zantvoort.

De zienswijze dient al snel te worden ingediend. De kans bestaat dat De Unie een zienswijze indient, mede namens Rijnland, zonder dat de VV daar kennis van heeft genomen. Zij had dat graag anders gezien.

Hoogheemraad Straathof is coördinerend portefeuillehouder voor plannen met het landelijk gebied. Hij zou graag veel te melden hebben. Het proces is opgetuigd en de provincies hebben ambtelijke capaciteit vrijgemaakt om met partners tot uitvoering van de nationale plannen te komen. In sub-gebieden wordt integraal gesproken over water en bodem sturend, biodiversiteit, wonen. De provincies hebben op 1 juli 2023 plannen op hoofdlijnen aangeleverd. Het kabinet struikelde echter en de beoogde middelen worden niet vrijgegeven.

Het proces is niet stopgezet; wel is als disclaimer toegevoegd dat in de kabinetsvorming de belangen van deze ontwikkeling worden afgewogen tegen andere prioriteiten en dat de uitkomst daarvan onzeker is.

Het college brengt op geëigende momenten zijn verbazing naar voren dat het kabinet zijn verantwoordelijkheid niet neemt, waardoor gebieden in het ongewisse zijn over de voortgang, en dat het kabinet desondanks toch snelheid vraagt. Het college heeft contact met enthousiaste partners die een deel van de opgave voor hun rekening willen nemen. Wat betreft de veenweideaanpak zijn meerdere polders en veel boeren bereid om aan de slag te gaan. Het college wil dat mogelijk maken met behulp van de veenweidestrategie en inzet van middelen van de provincie, die daarvoor een budget voor klimaatdoelen aanspreekt. Het is alles bij elkaar een traag proces.

Rijnland heeft als input voor de zienswijze aangeleverd dat de door LNV aangekondigde stevige generieke maatregelen voor nutriëntverontreinigde gebieden een zodanige schokgolf teweeg heeft gebracht dat de

samenwerking met boeren in taken binnen het landelijk gebied ongeveer bevroren is. Zij zijn verontwaardigd dat de overheid van alles wil en met dwingende plannen komt, maar daar geen middelen tegenover stelt. Hij begrijpt dat er grote betrokkenheid is in de VV bij dit onderwerp en zal in het college de instelling van een werkgroep bespreken.

Hij hoopt de vragen hiermee in algemene zin te hebben beantwoord.

Mevrouw Van Zantvoort heeft gevraagd de VV erbij te betrekken als het college een inhoudelijke inbreng wil leveren bij Rijk, provincie of De Unie en een terugkoppeling te verzorgen van wat er is ingebracht en over de uitkomst van de bespreking.

Als er een werkgroep wordt ingesteld, zou die in haar opvatting naast peilbeheer ook over NPLG en water en bodem sturend moeten gaan.

Hoogheemraad Straathof acht het verzoek heel breed. Het college opereert binnen de door de VV verstrekte kaders.

Mevrouw Van Zantvoort begrijpt dat. Wat haar verontrust, is dat de provincie Zuid-Holland al maatregelenpakketten heeft gepresenteerd over polderpeilen terwijl Rijnland de Nota Peilbeheer nog niet is aangepast.

Hoogheemraad Straathof deelt mee dat deze provincie bezig is met een verkenning van de mogelijkheden in het landelijk gebied. Men is minder ver op weg dan het lijkt.

De commissie neemt kennis van het memo.

5. NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING VW&W D.D. 8 november 2023/TOEZEGGINGENLIJST

Tekst:

De voorzitter deelt mee dat een door de heer Stuurman ingediend tekstwijzigingsvoorstel in de notulen is verwerkt.

Naar aanleiding van:

De heer Van der Vlist heeft het convenant omtrent onderhoud stedelijk water nog niet ontvangen.

Hoogheemraad Schouffoer deelt mee dat hij de zorgen van de VV over het opleveren van de Meeslouwerplas aan de provincie heeft overgebracht. De provincie deelt die zorgen. Partijen werken nu aan het vastleggen van bestuurlijke voorwaarden voor de oplevering. Hij houdt de commissie op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

Hoogheemraad Straathof zal schriftelijk reageren op het verzoek van de heer Van der Vlist (**toezegging**).

Toegevingenlijst:

De voorzitter licht toe dat de afdoening van een aantal toezeggingen zal plaatsvinden tijdens het werkbezoek op 6 maart. In april zal worden vastgesteld of zij worden doorgehaald.

De commissie stelt de notulen gewijzigd vast.

De commissie stelt de toezeggingenlijst ongewijzigd vast.

6. RONDVRAAG

De heer De Bruin ziet dat de natuur in de nieuwe Driemanspolder zich goed ontwikkelt. In de winter verblijven er veel vogels en later broeden er ook veel. In de media verschijnen berichten dat zij regelmatig worden verstoord, voornamelijk door windsurfers. Is het college daarvan op de hoogte? Heeft Rijnland mogelijkheden om dat tegen te gaan?

Hoogheemraad Schouffoer is hiervan op de hoogte. Het college deelt de zorg. Rijnland heeft een zorgplicht voor vogels. Met de twee gemeenten wordt overlegd wat iedere partij binnen de eigen bevoegdheid kan doen. Het aanwijzen van de bestemming en handhaven van het gebruik is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Deze rustplek is voor de vogels een betere locatie dan de zwemplas. De inzet van het college is om de gemeenten te vragen een zonering aan te brengen zodat met name in de winter geen verstoring plaatsvindt.

Mevrouw Van Zantvoort deelt mee dat de PvdA-fractie in Zoetermeer schriftelijke vragen over dit onderwerp heeft gesteld.

7. SLUITING

De voorzitter sluit de vergadering om 11.35 uur.